

۲۵۹۷۵۹۸

تئوری اقتصاد خرد

نویسندگان

آندرو مسکال، مایکل د. وینستون، جری ر. گرین

www.ketab.ir

مترجمان. (به ترتیب الفبا):

دکتر مجید دشتبان فاروجی، دکتر امیر جباری، دکتر ایوب فرامرزی.

(پژوهشکده آمار)

(دانشگاه زنجان)

(دانشگاه بهنورد)

سر شناسه	Mas-Colell, Andreu — ماس - کولل، آندریو
عنوان و نام پدیدآور	تئوری اقتصاد خرد/نویسندگان: آندرو مسکال، مایکل د. وینستون، جری ر. گرین / مترجمان: مجید دشتیان فاروجی، امیر جباری، ایوب فرامرزی.
مشخصات نشر	تهران: نشر نور علم، ۱۴۰۳
مشخصات ظاهری	ص: ۴۲۳
شابک	978-600-169-680-0
وضعیت فهرست‌نویسی	بر اساس اطلاعات فیپا (فهرست‌نویسی پیش از انتشار).
عنوان انگلیسی	Microeconomic Theory
موضوع	اقتصاد خرد — Microeconomics
یادداشت	دشتیان فاروجی، مجید، ۱۳۵۹. مترجم.
یادداشت	، ، جباری، امیر، ۱۳۵۹، مترجم.
یادداشت	فرامرزی، ایوب، ۱۳۶۲، مترجم.
رده بندی کنگره	HD ۱۷۲
رده بندی دیویی	۳۳۸/۵

نشر نور علم و قلم سینا: تهران - انقلاب - خ ۱۲ فروردین - پلاک ۲۸۶ - تلفن: ۶۶۴۰۵۸۸۰ و

۶۶۹۵۷۱۲۰ و ۶۶۹۵۷۰۲

وب سایت <https://www.modiranketab.ir> پیج اینستاگرام @modiranketab -

تئوری اقتصاد خرد

نویسندگان: آندرو مسکال، مایکل د. وینستون، جری ر. گرین
مترجمان: دکتر مجید دشتیان فاروجی، دکتر امیر جباری، دکتر ایوب فرامرزی.

ناشر: نور علم

شمارگان: ۱۰۰ جلد

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۶۹-۶۸۰-۰۰

نوبت چاپ: اول ۱۴۰۳

چاپ و صحافی: نصر

قیمت: ۶۷۰۰۰۰ تومان

در صورت عدم دسترسی به گتاپهای این انتشارات، از طریق تماس با
۰۹۱۲۳۳۳۳۴۲۲۹ گتاپها با پست به تمام نقاط ایران ارسال می شود.

فهرست مطالب

پیشگفتار (نویسندگان) ۱-۱

پیشگفتار (مترجمان) ۱-۲

جزء اول: تصمیم‌گیری فردی ۱

فصل ۱. رجحان و انتخاب

۲-۱. مقدمه ۳

۲-۱. روابط رجحانی ۴

۳-۱. قواعد انتخاب ۹

۴-۱. ارتباط بین روابط رجحانی و قواعد انتخاب ۱۱

فصل ۲. انتخاب مصرف‌کننده

۱-۲. مقدمه ۱۹

۲-۲. کالاها ۲۰

۳-۲. مجموعه مصرف ۲۱

۴-۲. بودجه‌های رقابتی ۲۳

۵-۲. توابع تقاضا و ایستایی مقایسه‌ای ۲۷

۶-۲. آکسیوم ضعیف رجحان آشکار و قانون تقاضا ۳۴

فصل ۳. تئوری تقاضای کلاسیک

۱-۳. مقدمه ۵۱

۲-۳. روابط رجحانی: ویژگی‌های اساسی ۵۳

۳-۳. رجحان و مطلوبیت ۵۹

۴-۳. مسأله حداکثرسازی مطلوبیت ۶۴

۵-۳. مسأله حداقل‌سازی مخارج ۷۵

فصل ۷. مبانی اولیه بازی‌های غیر تعاونی

- ۱-۷. مقدمه ۲۹۳
- ۲-۷. بازی چیست؟ ۲۹۴
- ۳-۷. نمایش شکل گسترده بازی ۲۹۶
- ۴-۷. استراتژی‌ها و نمایش شکل نرمال بازی ۳۰۵
- ۵-۷. انتخاب‌های تصادفی ۳۰۹

فصل ۸. بازی‌های حرکت همزمان

- ۱-۸. مقدمه ۳۱۵
- ۲-۸. استراتژی‌های غالب و مغلوب ۳۱۶
- ۳-۸. استراتژی‌های عقلانیت‌پذیر ۳۲۵
- ۴-۸. تعادل نش ۳۲۹
- ۵-۸. بازی‌های اطلاعات ناقص: تعادل نش بیزی ۳۳۸
- ۶-۸. امکان خطا: کمال مطلوب دست لرزان ۳۴۴
- پیوست ۱. وجود تعادل نش ۳۴۷

فصل ۹. بازی‌های پویا

- ۱-۹. مقدمه ۳۵۷
- ۲-۹. عقلانیت دنباله‌ای، استقراء عقب‌نگر و کمال مطلوب زیربازی ۳۵۹
- ۳-۹. باورها و عقلانیت دنباله‌ای ۳۷۸
- ۴-۹. باورهای معقول و استقراء روبه‌جلو ۳۹۰
- پیوست ۱: چانه‌زنی دوطرفه با افق متناهی و نامتناهی ۳۹۵
- پیوست ۲: شکل گسترده تعادل نش کامل دست لرزان ۳۹۹

پیشگفتار (نویسندگان)

کتاب حاضر برای تدریس درس تئوری اقتصاد خرد سال اول دوره تحصیلات تکمیلی (دکتری) تدوین شده است. منابع اصلی کتاب، یادداشت سخنرانی‌هایی^۱ است که در طول سال‌ها تدریس در دانشگاه هاروارد برای دانشجویان سال اول تحصیلات تکمیلی ارائه شده است. با استفاده از این یادداشت‌ها، تلاش شده است تا کتابی تألیف شود که به بهترین و دقیق‌ترین شیوه ممکن، تمامی موضوعات مورد تدریس در سال اول دوره تحصیلات تکمیلی را پوشش دهد.

ترتیب اسامی نویسندگان بدون رعایت اصل ترتیب حروف الفبا آورده شده است، که به مختصری توضیح نیاز دارد. برنامه تألیف کتاب در بهار سال ۱۹۹۰ (توسط ما سه نفر) طرح‌ریزی و شروع شد. با این حال، در فوریه ۱۹۹۲، بعد از اینکه بیشتر قسمت‌های کتاب به صورت پیش‌نویس آماده شده بود، جری گرین به عنوان نائب رئیس دانشگاه هاروارد انتخاب شد؛ وظیفه‌ای که باعث شد او مشارکت خود در این طرح را متوقف کند. لذا از آن زمان تا اتمام نسخه دست‌نویس کتاب در ژوئن ۱۹۹۴، آندرو مس‌کالل و مایکل وینستون همه مسئولیت تألیف کتاب را برعهده گرفتند. با اتمام مسئولیت جری گرین به عنوان نائب رئیس دانشگاه هاروارد، مجدداً گروه اصلی سه نفره ما، برای بازبینی مطالب جمع‌آوری شده به شکل پیش‌نویس و تهیه نسخه اصلی در زمستان ۱۹۹۴/۱۹۹۵ گرد هم آمدند.

چارچوب کتاب

تئوری اقتصاد خرد، در ابتدا با بررسی رفتار فردی عوامل اقتصادی کار خود را آغاز می‌کند و این امر سبب خواهد شد تا پایه‌های لازم برای ارائه نظریه‌ی پیامدهای جمعی شکل گیرد. کتاب تئوری اقتصاد خرد، این خط‌مشی را دنبال می‌کند. این کتاب به ۵ بخش تقسیم می‌شود. بخش اول، مسأله تصمیم‌گیری فردی را مورد بحث و بررسی قرار می‌دهد. این بخش با تبیین رفتار کلی انتخاب فردی شروع و با بسط نظریه‌های کلاسیک رفتار مصرف‌کننده و تولیدکننده ادامه می‌یابد. در ادامه‌ی این بخش نظریه انتخاب فردی تحت شرایط عدم اطمینان، ارائه می‌شود. بخش دوم این کتاب، نظریه بازی‌ها را مورد بحث و بررسی قرار می‌دهد. این بخش به بسط و گسترش نظریه تصمیم‌گیری فردی می‌پردازد. در این راستا نظریه تصمیم‌گیری فردی برای موقعیت‌هایی که در آن‌ها تعدادی از تصمیم‌گیرندگان در تعامل با یکدیگر می‌باشند، بسط و گسترش داده می‌شود. بخش سوم به بررسی تعادل بازار می‌پردازد. این بخش با معرفی تعادل رقابتی و قضایای بنیادین اقتصاد رفاه در قالب مدل تعادل جزئی مارشالی شروع می‌شود. در ادامه، این بخش به بررسی احتمالات شکست بازار در صورت وجود اثرات خارجی، قدرت بازار و اطلاعات نامتقارن می‌پردازد. در بخش چهارم به شکلی دقیق و نظام‌مند، مطالعه قبلی‌مان در مورد بازارهای رقابتی که در قسمت قبلی در قالب مدل‌های تعادل جزئی بررسی شده بود را این بار در قالب مدل‌های تعادل عمومی بسط می‌دهیم. در این بخش، جنبه‌های اثباتی و دستوری این نظریه‌ها

^۱. Lecture Notes

به تفصیل بررسی می‌شود. بخش پنجم اقتصاد رفاه را مورد مطالعه قرار می‌دهد. این بخش امکان جمعی‌سازی رجحانات فردی به رجحانات جمعی را، هم با وجود امکان مقایسه مطلوبیت بین فردی و هم بدون آن، مورد بحث قرار می‌دهد. این بخش در ادامه، مبحث چگونگی شکل‌گیری انتخاب‌های اجتماعی را با در نظر گرفتن فرض اطلاعات ناقص تصمیم‌گیرنده‌گان از رجحانات سایر عوامل اقتصادی، مورد بحث قرار می‌دهد. پیوست ریاضی آخر این کتاب، مقدمه‌ای برای اکثر مفاهیم پیشرفته ریاضی به کار رفته در این کتاب (به‌عنوان مثال توابع مقعر/محدب، روش‌های بهینه‌سازی مقید، قضایای نقطه ثابت و غیره) و هم‌چنین ارجاعاتی برای مطالعات بیشتر را فراهم می‌کند.

سبک کتاب

در انتخاب محتویات کتاب تئوری اقتصاد خرد، سعی کرده‌ایم که به دقیق‌ترین شکل ممکن مراقب محتویات و مطالب مورد نیاز آموزشی باشیم. در این کتاب سعی کرده‌ایم تا اکثر موضوعاتی که در درس نظریه اقتصاد خرد برای سال اول تحصیلات تکمیلی پوشش داده شود. نتیجه این تلاش، کتابی است که اکثر موضوعات در نظر گرفته‌شده برای سال اول تحصیلات تکمیلی را در بر می‌گیرد (قطعاً تمام این موضوعات در یک سال تدریس نمی‌شوند). امیدواریم که گستره مباحث و موضوعات ارائه‌شده در این کتاب به اساتید اجازه دهد تا با فراغ بال بر موضوعات مدنظر، تمرکز کنند.

در تألیف این کتاب، به دنبال سبکی مناسب، برای بیان و انتقال مطالب بوده‌ایم. در تمام قسمت‌ها در تعاریف و اثبات‌های رسمی و دقیق گزاره‌ها، دقت به خرج داده‌ایم و هم‌زمان همراه با این تجزیه و تحلیل‌ها، مباحثی تفصیلی همراه با مثال‌های مختلف برای توضیح مباحث کلیدی را بیان کرده‌ایم. بعد از ارائه هر اثبات یا موضوع پیچیده‌ای، سعی کردیم که آن را به شکلی خلاصه و ساده نیز بیان کنیم تا دانشجویان به راحتی بتوانند آن مطلب را درک نمایند.

در آخر هر فصل، تمرین‌های زیادی ارائه می‌شود که از آسان به سخت (علامت «الف» آسان‌ترین) به «ج» (سخت‌ترین) طبقه‌بندی شده‌اند. این امر به دانشجویان در کسب مهارت‌های ریاضیات کمک بسیاری خواهد کرد. همچنین بعضی از این تمرینات در داخل متن فصول آورده شده‌اند تا هم‌زمان دانشجویان سطح درک خود را از متن، ارزیابی کنند. اکثر این تمرینات، تمریناتی در سطح «الف» می‌باشند.

برای مطالعه این کتاب پیش‌نیازهایی مانند آشنایی اولیه با حسابان، آشنایی با جبر خطی (همچنین استفاده از بردارها و ماتریس‌ها که به‌طور کلی در بخش اول معرفی شده‌اند) و آگاهی از مفاهیم اولیه احتمالات، مورد نیاز است. همچنین آشنایی دانشجویان با اقتصاد خرد میانه، برای درک بهتر این کتاب خالی از فایده نخواهد بود.